

Předražování (zákony ze dne 17. října 1919, čís. 567 a 568 sb. z. a n.).

Dospěje-li lichevní soud, projednávající trestný čin proti zákonu lichevnímu, jež souditi náleží soudům, k názoru, že jde o pouhý přestupek správní, jest mu vynésti rozsudek sprostující z obžaloby pro trestný čin soudem stíhaný a postoupiti věc předsedovi lichevního soudu.

Při odsouzení pro přestupek správní nelze uznati na uveřejnění nálezu.

Ustanovení § 260 b) tr. zák. nelze použiti, jde-li o odsouzení pro přestupek správní.

(Rozh. ze dne 2. ledna 1922, Kr I 979/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem:

Rozsudkem okresního soudu jakožto lichevního soudu v Nových Benátkách ze dne 8. června 1921, pokud jím byla obžalovaná uznána vinnou přestupkem § 6 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. a odsouzena dle § 6 téhož zákona s použitím § 260 lit. b) tr. zák. do vězení na 4 dny, doplněného jedním postem, a dle § 389 tr. ř. k náhradě nákladů trestního řízení a dle § 23 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. bylo vysloveno, že právoplatný odsuzující výrok bude veřejně vyvěšen na obecní desce v P., a rozsudkem sborového soudu jakožto soudu odvolacího pro soudní přestupky v Mladé Boleslavi ze dne 13. července 1921, pokud jím byl zmíněný rozsudek zamítnutím odvolání obžalované potvrzen, — porušen byl zákon v ustanovení čl. VIII. zákona ze dne 23. května 1873, čís. 119 ř. z., § 9 čís. 1 tr. ř., § 5 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 567 sb. z. a n. a § 260 b) tr. zák., rozsudkem sborového soudu též v §§ 9 a 10 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 567 sb. z. a n.; rozsudky se v objemu, shora vytčeném, zrušují a okresnímu soudu v Nových Benátkách se ukládá, by spisy postoupil předsedovi soudu lichevního jako zástupci příslušného úřadu správního k novému řízení proti obžalované pro překročení nejvyšších cen.

D ů v o d y:

Zmocněnec státního zastupitelství navrhl u okresního soudu v Nových Benátkách potrestání obžalované pro přestupek předražování dle § 7 čís. 1 zákona ze dne 19. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., spáchaný tím, že před 24. únorem 1921 prodala Anně a Marii N-ovým 2 kg mouky za 24 K. Po provedeném hlavním přelíčení vynesl okresní soud jakožto lichevní soud v Nových Benátkách rozsudek ze dne 8. června 1921, kterýmž obžalovaná byla uznána vinnou přestupkem překročení nejvyšších cen, naznačeným v § 6 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., jehož se dopustila tím, že počátkem února 1921 v P., prodavši rodině

N-ově 2 kg pšeničné mouky 1 kg za 12 K, požádala za tento předmět potřeby cenu vyšší nežli jest nejvyšší cena — 2 K 20 h — ustanovená pro tento předmět zvláštním nařízením; byla odsouzena, jak uvedeno. V rozhodovacích důvodech se uvádí, že soud nabyl úplného přesvědčení o vině obžalované, že však uznal, že spáchala svým jednáním pouze přestupek překročení nejvyšších cen ve smyslu § 6 zákona o válečné lichvě. Jak veřejný obžalobce, tak i obžalovaná odvolali se z tohoto rozsudku co do viny a co do trestu k sborovému soudu lichevnímu v Mladé Boleslavi jakožto soudu odvolacímu pro soudní přestupky, kterýžto soud rozsudkem ze dne 13. července 1921 obojí odvolání zamítl a rozsudek první stolice potvrdil. Trest dosud nebyl vykonán.

Zmíněnými rozsudky byl zákon porušen trojím směrem: 1. v ustanovení čl. VIII. zákona ze dne 23. května 1873, čís. 119 ř. zák. a v § 9 čís. 1 tr. ř. a §§ 5, 9 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 567 sb. z. a n. a § 6 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. Dle § 6 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. tresce se překročení nejvyšších cen jakožto správní přestupek; tento správní přestupek byl — dle § 1 odstavec druhý zákona ze dne 17. října 1919, čís. 567 sb. z. a n. — nařízením vlády ze dne 3. září 1920, čís. 517 sb. z. a n. přikázán pravomocí soudů lichevních na místě úřadů správních; dle § 5 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 567 sb. z. a n. rozhoduje v těch případech, kde řízení je přikázáno správním úřadům, předseda lichevního soudu jako zástupce příslušného úřadu správního bez přisedících; dle § 9 odstavec první téhož zákona rozhoduje o odvolání z nálezu, vyneseného soudem jakožto zástupcem úřadu správního, senát sborového soudu první stolice, složený ze soudce z povolání jako předsedy a dvou přisedících. Budiž ještě připomenuto ustanovení § 20 odstavec třetí nařízení vlády ze dne 11. listopadu 1919, čís. 597 sb. z. a n., dle něhož — byly-li tímž činem trestným nejen překročeny nejvyšší ceny dle § 6 zákona o válečné lichvě, nýbrž spáchán také jiný trestný čin, přikázaný k rozsuzování soudům lichevním a bylo-li soudní řízení skončeno rozsudkem dříve, nežli řízení správní — lichevní soud oznámí svůj rozsudek ihned úřadu, jemuž přísluší souditi o přestupku správním. Z těchto předpisů plyne zřejmě, že k rozhodnutí o přestupku překročení nejvyšších cen dle § 6 zákona o válečné lichvě nejsou povolány soudy lichevní — totiž v první stolici okresní soud lichevní v řádném svém obsazení předsedou a dvěma přisedícími, pokud se týče v odvolací stolici odvolací soud lichevní v řádném obsazení předsedou a čtyřmi přisedícími (§ 10 zákona ze dne 19. října 1919, čís. 567 sb. z. a n.) —, nýbrž předseda lichevního soudu u okresního soudu bez přisedících v první stolici a senát složený dle § 9 odstavec první zákona čís. 567 z předsedy a dvou přisedících v druhé stolici. Dospěl-li tedy okresní lichevní soud, pojednávaje o trestním návrhu na potrestání pro přestupek předražování dle § 7 čís. 1 zákona čís. 568/19, k závěru, že tu není skutkové podstaty tohoto přestupku, nýbrž pouze překročení nejvyšších cen, bylo mu obmeziti se na rozsudek, sprostňující obžalovanou z obžaloby pro přestupek předražování, a postoupiti spisy předsedovi lichevního soudu, by tento jednal a rozhodl o přestupku překročení nejvyšších cen. Obdobně bylo, dospěl-li ke zmíněnému závěru, povinností (§ 21 tr. ř.) odvolacího soudu lichevního, aby rozsudek v odpor vzatý jakožto — pro absolutní nepříslušnost — zmatečný zrušil a první stolici nařídil, by spisy postoupila

předsedovi lichevního soudu za účelem dalšího jednání a rozhodnutí co do překročení nejvyšších cen. Neučinily-li soudy tak, nýbrž rozhodly-li samy o vině obžalované stran překročení nejvyšších cen, vykročily z mezí své zákonné působnosti, obmezené v čl. VIII. úvodovacího zákona k tr. ř. a § 9 čís. 1, pokud se týče § 13 čís. 2 tr. ř. na přestupky, uvedené v zákoně trestním ze dne 27. května 1852 a na přestupky, o nichž rozsuzovati jest jinými zákony výslovně soudům přikázáno, pročez rozsudky shora zmíněné, ježto byly vyneseny soudy věcně nepřislušnými, jsou absolutně zmatečnými.

2. V ustanovení §§ 6, 23 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. Překročení nejvyšších cen tresce se dle § 6 tohoto zákona vězením od jednoho týdne do 6 měsíců a lze vedle trestu vězení uložit peněžitou pokutu až do 25.000 K. Dle § 23 téhož zákona jest uznati na uveřejnění nálezu při odsouzení pro přečin nebo zločin vždy, při odsouzení pro přestupek předražování tehdy, vyžaduje-li to veřejný zájem. Ani zmíněné §§, ani jiné místo zákonné nestanoví, že může býti uznáno na uveřejnění nálezu i při odsouzení pro přestupek překročení nejvyšších cen. Uznávše na tento vedlejší trest, vykročily soudy ve zmíněných rozsudech ze své moci trestní.

3. V ustanovení § 260 b) tr. zák. Soudy použily při výměře trestu ustanovení § 260 b) tr. zák. a snížily trest pod nejnižší zákonitou sazbu; ustanovení § 260 b) tr. zák. jest částí trestního zákona; použití jeho jest proto obmezeno na obor všeobecného trestního zákoníka a oněch zákonů, jimiž byl během doby tento zákonník doplněn, tedy na soudnictví o přestupcích, přikázaných právomoci soudu; jeho použití nelze rozšířiti na rozhodování o přestupcích správních. Pro přestupky správní platí v tomto směru výnos ministerstva vnitra ze dne 31. ledna 1860, čís. 31 ř. z., který v § 4 ustanovuje, že úřadu první stolice jest vyměřiti trest vždy v mezích zákonné sazby, že však tento úřad může při okolnostech, zvláštního ohledu hodných, sám od sebe navrhnouti u zemské správy politické, by trest zmírnila nebo prominula; tomuto výnosu jest přizpůsobeno ustanovení § 9 čís. 2 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 567 sb. z. a n., že odvolacímu senátu přísluší též rozhodovati o udělení milosti, bylo-li o ni žádáno. Nesrovnává se tudíž se zákonem, bylo-li v této trestní věci použito soudy ustanovení § 260 b) tr. zák. a trest snížen pod nejnižší zákonnou sazbu a to odvolacím soudem, ačkoliv obviněná o milost nežádala. K otázce, zda má býti pouze vysloveno, že zmíněnými rozsudky byl porušen zákon, či mají-li se rozsudky zrušiti a uložiti okresnímu soudu v Nových Benátkách, by spisy postoupil předsedovi soudu lichevního jako zástupci příslušného úřadu správního k novému řízení proti obžalované pro překročení nejvyšších cen, podotýká se, že případné odsouzení pro přestupek správní jest za každých okolností mírnější než odsouzení pro přestupek soudní, ježto ono nemá zneuctujících následků tohoto.

Čís. 676.

Zákon o podloudném vývozu předmětů potřeby do ciziny (ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n.).

Kůň chovný i porážkový jest předmětem potřeby.

(Rozh. ze dne 2. ledna 1922, Kr II 79/21.)